

φρόνως συνέλεξαν και ἅμα πρὸς τὴν κοσμιότητα και εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων και τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον ἐκείνων τὸν χαρακτῆρα αὐτοὶ διαπλάττομεν.

Ἦστε ἐὰν διὰ τοῦ οὐρανοῦ τούτου νέκταρος, ὅπερ ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ἐκθλύζει, ποτίζοντες τοὺς παῖδας και τὰς νεάνιδας, κατορθῶμεν ὅπως ἐν τῇ εὐαρμοστίᾳ και λογικῇ συναρτήσῃ και ὄντως θείᾳ καλλονῇ τοῦ Ἑλληνος λόγου τὴν νεοελληνικὴν περιβεβλημένου στολῆν, τὰς κατ' ἔτος ἀθροίζομένας αὐτῶν γνώσεις ἐκτιθῶσιν, ἐσόμεθα βέβαιοι ὅτι μετὰ τὰς γνώσεις και ἐν πᾶσι τοῖς διδαχθεῖσιν ἐτησίαις μαθήμασι τὴν ποθουμένην ἐποιήσαντο πρόοδον· τὸ αὐτὸ και εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ξένων γλωσσῶν ποιητέον γραμματικῶς και φιλολογικῶς, διδασκομένων.

Ἐκ τῶν εἰρημένων τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι ἐξ ἐκατέρων τῶν ἐξετάσεων αἱ γραφαὶ προτιμητέαι εἰσὶ, και εἰς αὐτὰς δεόν ἵνα πλείονα διδῶμεν προσοχὴν και ἀξίαν, τὰς δὲ προφορικὰς ἴσως ἠθέλομεν ποιεῖ μόνον, πάλιν ὅμως κατὰ τὸν διαληφθέντα τρόπον, οὐχὶ δηλ. δημοσίᾳ, ἵνα καταμνησθῶμεν κατὰ πόσον αἱ μαθήτρια και οἱ μαθηταὶ εἰσὶν ἱκανοὶ τὰς ἐν τῷ νῷ αὐτῶν και διὰ στόματος ἐκφράζεσθαι.

Ἄλλ' ἐν τούτοις εἴπη τις ἴσως: τὸ δὲ δημόσιον οὐδεμίαν οὕτως εἶδησιν ἔξει τῶν ἐν τοῖς ἰσχυροῦσι συμβαινόντων και οὕτως ἐν ἀριστοκρατίᾳ τις ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐκπαιδεύσεως κατασκευασθήσεται; ἀπαγε τῆς τοιαύτης ἰδέας· οὐδαμῶς τοῦτο γενήσεται διότι μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐξετάσεων τελεῖται ἑορτὴ και πανηγυρις δημοσίᾳ ἐν ἐκάστῳ ἐκπαιδευτηρίῳ, καθ' ἣν εἰς ἐπήκοον πάντων ἀναγινώσκειται τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνιαυσίων ἐργασιῶν ἐκ τῶν διαγωνισμῶν και τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων ἐξαγόμενον, οἱ δὲ μαθηταὶ και αἱ μαθήτρια ψάλλουσι, τὴν θεοτερπῆ χάριν τῆς φωνητικῆς και ὀργανικῆς μουσικῆς ἐπιδεικνύουσαι, πρὸς δὲ και τὰ καλλιτεχνικὰ και χειροτεχνικὰ αὐτῶν ἔργα ἐκτιθεῖσαι· οὐδαμῶς δὲ ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ οἱ βαθμοὶ και τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων ἢ μὴ ἀναγινώσκονται μετ' ἐπαίνων και ἐπευφημήσεων, ἢ τὸ ἐναντίον, ἀλλ'